

Sirküler Tarihi : 11.02.2008
Sirküler No : 2008/041

İHRACAT BEDELLERİNİN YURDA GETİRİLME MECBURİYETİ KALDIRILMIŞTIR

(2008/13186 Sayılı Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar)

2008/13186 Sayılı Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar ile 32 Sayılı Kararda birçok değişiklik yapılmıştır. Karar 8.2.2008 tarih ve 26781 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak aynı gün yürürlüğe girmiştir.

1. İHRACAT BEDELLERİNİN YURDA GETİRİLME MECBURİYETİ KALDIRILMIŞTIR :

2008/13186 sayılı Kararın 3’üncü maddesi ile 32 sayılı Kararın 8’inci maddesi değiştirilmek suretiyle, ihracat bedellerinin yurda getirme mecburiyeti kaldırılmıştır. Buna göre ihracatçılar ihracat bedellerini serbestçe tasarruf edebileceklerdir. Hazine Müsteşarlığı’nın bağlı olduğu Bakanlık, ihtiyaç duyulması halinde ihracat bedellerinin yurda getirilmesine ilişkin düzenleme yapmaya yetkilidir.

Bilindiği gibi değişiklikten önce, ihracat bedellerinin prensip itibarıyla fiili ihraç tarihinden itibaren 180 gün içinde yurda getirilmesi zorunlu bulunmaktaydı. İhracat dövizlerinin en az % 70’inin fiili ihraç tarihinden itibaren 90 gün içinde getirilerek bankalara satılması halinde kalan % 30’una ihracatçıların serbestçe tasarruf edebilmeleri mümkündü. Yapılan değişiklikle, ihracat bedellerinin % 100’üne serbestçe tasarruf edebilme olanağı getirilmiştir.

2. DİĞER DEĞİŞİKLİKLER :

2008/13186 sayılı Karar ile 32 sayılı Karar’da yapılan diğer değişiklikler, ekli tabloda, eskisi ile mukayeseli olarak gösterilmiştir.

Saygılarımızla.

TÜRK PARASI KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA 32 SAYILI KARAR'DA 2008/13186 SAYILI KARARLA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER		
Madde	Eski	Yeni
4/b	Türkiye'de yerleşik kişilerin beraberlerinde döviz bulundurmaları, bankalar, yetkili müesseseler, PTT ile kıymetli maden aracı kuruluşlarından döviz satın almaları, dövizleri bankalarda açacakları döviz hesaplarında tutmaları, efektif olarak kullanmaları, bankalar ve vasıtasıyla yurt içinde ve yurt dışında tasarruf etmeleri serbesttir.	Türkiye'de yerleşik kişilerin beraberlerinde döviz bulundurmaları, bankalar, yetkili müesseseler, PTT, kıymetli maden aracı kuruluşları ile yurt dışında döviz alım satımına yetkili kuruluşlardan döviz satın almaları ve bunlara döviz satmaları, dövizleri bankalarda açacakları döviz hesaplarında tutmaları, efektif olarak kullanmaları, bankalar vasıtasıyla yurt içinde ve yurt dışında tasarruf etmeleri serbesttir.
4/e	Türkiye'de yerleşik kişiler ile dışarıda yerleşik kişilerin, bankalar ve vasıtasıyla yurtdışına döviz transfer ettirmeleri serbesttir	Türkiye'de yerleşik kişiler ile dışarıda yerleşik kişilerin, bankalar vasıtasıyla yurt dışına döviz transfer ettirmeleri serbesttir. Bakanlık yurt dışına döviz transferi yapılabilecek diğer kuruluşları belirlemeye yetkilidir.
6	<p>a) Dövizle ilişkin işlem yapmaya yetkili kuruluşlar</p> <p>i) Bu Karar kapsamındaki dövizle ilişkin işlemler Merkez Bankasınca belirlenen konvertibl dövizler üzerinden Merkez Bankası, bankalarca yapılır.</p> <p>ii) Konvertibl olmayan dövizlerin alış ve satışında uygulanacak esaslar Merkez Bankasınca belirlenir.</p> <p>iii) PTT, yetkili müesseseler ve kıymetli maden aracı kuruluşları efektif alım satımı yapabilirler.</p> <p>iv) PTT ile yetkili müesseselerin efektif alım satımı dışında yapacağı dövizle ilişkin işlemler Bakanlıkça belirlenir.</p> <p>v) İstanbul Altın Borsası üyeleri, Borsa bünyesindeki piyasalarda Borsa ile ilgili mevzuat kapsamında efektif alım satımı yapabilirler.</p> <p>vi) Aracı kurumlar sadece sermaye piyasası faaliyetlerinin gerçekleştirilmesiyle sınırlı olmak kaydıyla sadece hesap sahibi müşterileri ile döviz alım satımı yapabilirler</p> <p>b) Devir zorunluluğu</p> <p>Bankalar, PTT, yetkili müesseseler, kıymetli maden aracı kuruluşları ve aracı kurumlar döviz mevcutlarını, Bakanlıkça belirlenecek oran ve esaslar çerçevesinde Merkez</p>	<p>1) Bu Karar kapsamındaki dövizle ilişkin işlemler Merkez Bankasınca belirlenen konvertibl dövizler üzerinden Merkez Bankası, bankalar ve Bakanlıkça uygun görülecek diğer kuruluşlar tarafından yapılır.</p> <p>2) Konvertibl olmayan dövizlerin alış ve satışında uygulanacak esaslar Merkez Bankasınca belirlenir.</p> <p>3) PTT, yetkili müesseseler ve İstanbul Altın Borsası bünyesindeki piyasalarda Borsa ile ilgili mevzuat kapsamında olmak üzere kıymetli maden aracı kuruluşları efektif alım satımı yapabilirler.</p> <p>4) Aracı kurumlar sadece sermaye piyasası faaliyetlerinin gerçekleştirilmesiyle sınırlı olmak kaydıyla sadece hesap sahibi müşterileri ile döviz alım satımı yapabilirler.</p> <p>5) Bankalar, PTT, yetkili müesseseler, kıymetli maden aracı kuruluşları ve aracı kurumlar döviz mevcutlarını, Bakanlıkça belirlenecek oran ve esaslar</p>

	<p>Bankasına devrederler.</p> <p>c) Vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri</p> <p>i) Bankalar döviz ve kıymetli madenlere dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmesi yapabilirler.</p> <p>ii) Döviz ve kıymetli madene dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri dahil sermaye piyasası mevzuatına göre düzenlenmiş her türlü türev araçlarının alım satımı Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilmiş aracı kuruluşlarca Sermaye Piyasası mevzuatı çerçevesinde teşkilatlanmış borsalarda gerçekleştirilir.</p> <p>d) Düzenleme yetkisi</p> <p>i) Vadeli döviz alım satımına ilişkin düzenlemeleri yapmaya Merkez Bankası yetkilidir, ii) Merkez Bankası bünyesinde bulunan döviz ve efektif piyasalarının kuruluş, katılım ve işlem esasları Bankaca belirlenir.</p>	<p>çerçevesinde Merkez Bankasına devrederler.</p> <p>6) Bankalar döviz ve kıymetli madenlere dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmesi yapabilirler.</p> <p>7) Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilmiş aracı kuruluşlarca, döviz ve kıymetli madene dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri dahil sermaye piyasası mevzuatına göre düzenlenmiş her türlü türev araçların alım satımı, Sermaye Piyasası mevzuatı çerçevesinde teşkilatlanmış borsalarda yapılır.</p> <p>8) Döviz transferinin bankalardan yapılması kaydıyla yurt dışından vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri dahil her türlü türev araçlarının alım satımı Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilmiş yurt içinde veya yurt dışında bulunan aracı kuruluşlar aracılığıyla yapılır.</p> <p>9) Vadeli döviz alım satımına ilişkin düzenlemeleri yapmaya Merkez Bankası yetkilidir.</p> <p>10) Merkez Bankası bünyesinde bulunan döviz ve efektif piyasalarının kuruluş, katılım ve işlem esasları Bankaca belirlenir.</p>
8	<p>a) Ticari amaçlarla ihraç edilen malların bedelinin, bu Karar'da öngörülen özel haller ile Bakanlıkça uygun görülen mücbir sebeplerden kaynaklanan gecikmeler hariç, fiili ihraç tarihinden itibaren en çok 180 gün içinde ihracatçıları tarafından yurda getirilerek bankalara, Türk parası olması halinde tevsiki, döviz ise satılması zorunludur.</p> <p>Ancak;</p> <p>i) Söz konusu ihracat dövizlerinin en az % 70'inin fiili ihraç tarihinden itibaren 90 gün içerisinde getirilerek bankalara satılması halinde bakiye % 30'una tekabül eden kısmı üzerinde ihracatçı serbestçe tasarruf edebilir.</p> <p>ii) Türkiye'de yerleşik kişilerin yurtdışında yerleşik kişilere</p>	<p>(1) İhracat bedellerinin tasarrufu serbesttir. Bakanlık ihtiyaç duyulması halinde ihracat bedellerinin yurda getirilmesine ilişkin düzenleme yapmaya yetkilidir.</p>

	<p>yaptıkları teknik hizmet sözleşmelerine istinaden yurtdışındaki kişilere verdikleri hizmetler kapsamında (tamir, bakım, montaj hizmetleri ve benzerleri dahil) ve sözleşmede belirtilen hizmet bedeli içinde yurtdışına götürecekleri yedek parça ve malzemelerin ihraç işlemleri yürürlükteki ihracat rejimi hükümlerine tabidir.</p> <p>iii) İşlenmemiş altın ihracatında ihracat bedellerinin yurda getirilmesi zorunlu değildir.</p> <p>b) Bakanlık,</p> <p>i) İhracat bedelinin süresinde, yurda getirilmesine engel olan haklı ve mücbir sebep hallerinde uygulanacak süre, ek süre ve döviz kuru konusundaki esasları,</p> <p>ii) Özelliği olan ihracat konusu mal bedellerinin yurda getirilme süresine ilişkin usul ve esasları,</p> <p>iii) İhracat bedellerinin süresi içinde yurda getirilmemesi halinde yapılacak işlemleri,</p> <p>iv) Faktoring, leasing ve forfaiting işlemlerinde ihracat hesaplarının kapatılmasına ilişkin usul ve esasları,</p> <p>v) İhracatta ödeme şekillerine ilişkin usul ve esasları, belirlemeye yetkilidir.</p> <p>c) Gümrük kapılarından miktar, kalite veya kıymet itibarıyla beyan dışı veya gümrük kapısı yahut sair sınır ve sahillerden kaçak olarak mal ihraç edenler, bu malların bedelini teşkil eden dövizleri, kambiyo murakabe mercilerince kendilerine yapılacak tebliğ tarihinden itibaren 90 gün içinde yurda getirerek bir bankaya satmak zorundadırlar. Dövizlerin getirilmesi ilgililerin 1567 sayılı Kanun ve bu Kanun'un ek ve tadilleri gereğince cezai sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.</p>	
--	---	--

9	<p>(1) İthalat bedelleri, ithalata aracılık eden bankaların kendi kaynaklarından veya Bakanlıkça belirlenecek usuller dahilinde ilgililere ait döviz hesaplarından bankacılık teamüllerine ve alıcı ile satıcı arasındaki anlaşmalara uygun şekilde Türk parası veya döviz olarak ödenir.</p> <p>(2)Bakanlık;</p> <p>a) İthalat bedelinin ödenmesinden hesapların kapatılması safhasına kadar yapılacak işlemlere,</p> <p>b) İthalat hesaplarının kapatılmasına engel olan haklı ve mücbir sebep halleri ile bu hallerde uygulanacak terkin işlemleri ve verilecek süre ve ek süreye,</p> <p>c) Özelliği olan ithalat ile transit ticarete ait bedellere,</p> <p>ç) İthalatta ödeme şekillerine,</p> <p>d) Genel terkin limitlerine,</p> <p>ilişkin esasları tespit eder.</p>	<p>(1) İthalat ve transit ticaret işlemlerine ilişkin yurt dışına döviz ve Türk Lirası transferi bankalarca yapılır.</p>
15/d-ii	<p>Türkiye'de yerleşik kişilerin; bankalar ve sermaye piyasası mevzuatına göre yetkili bulunan aracı kurumlar vasıtasıyla yurt dışındaki mali piyasalarda işlem gören menkul kıymetleri satın almaları, satmaları ve bu kıymetlerin alış bedellerini bankalar aracılığı ile yurt dışına transfer ettirmeleri serbesttir.</p>	<p>Türkiye'de yerleşik kişilerin; bankalar ve sermaye piyasası mevzuatına göre yetkili bulunan aracı kurumlar vasıtasıyla yurt dışındaki mali piyasalarda işlem gören menkul kıymetleri ve diğer sermaye piyasası araçlarını satın almaları, satmaları ve bu kıymetlerin alış bedellerini bankalar aracılığı ile yurt dışına transfer ettirmeleri serbesttir.</p>
17/b-vi	<p>Sağladıkları döviz kredileri ile döviz tevdiat hesapları tutarını geçmemek üzere yurtdışına açacakları nakdi döviz kredileri.</p>	<p>Yürürlükten kaldırıldı.</p>
17/c	<p>Bankaların bankacılık teamülleri çerçevesinde yurtdışına Türk Lirası kredi açmaları serbesttir.</p>	<p>Bankalar ile Bakanlıkça belirlenecek diğer kişiler tarafından yurt dışında yerleşik kişilere döviz ve Türk Lirası kredi açılması serbesttir.</p>

17/d	<p>Bu maddede belirtilen kredilere ait faiz ve diğer masraflar ilgililer arasında serbestçe tesbit edilir. Krediler nedeniyle doğacak lehte ve aleyhteki kur farkları ilgililere aittir.</p> <p>Kredilerle ilgili uygulama usulleri Bakanlıkça belirlenen esaslar doğrultusunda Merkez Bankasınca tesbit edilir.</p>	<p>Kredilerle ilgili uygulama usulleri Bakanlıkça belirlenen esaslar doğrultusunda Merkez Bankasınca tesbit edilir.</p>
------	--	---